

MINISTERIE
VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

No. : 574.764
Bijl. : 1

Betr.: Maandoverzicht no. 11

26 OKT. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 5° jr.

Byz. GEHEIM

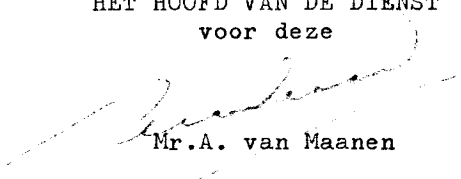
357.745.111
'S-GRAVENHAGE, 14 december 1960.
Stadhoudersplantsoen 25

1305-64
19 12 60

VERTROUWELIJK

./ Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij een exemplaar aan te bieden van het maandoverzicht no. 11 van de B.V.D. over de maand november 1960.

HET HOOFD VAN DE DIENST
voor deze

Mr. A. van Maanen

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813, no. 4
'S-GRAVENHAGE.-

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 57 jr.

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No 11 1960

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 11 - 1960

179

(Tijdvak 1-11-'60 t/m 30-11-'60)

I N H O U D

	Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>	
Hongarije, geschiedenis sedert 1848 in vogelvlucht	1
De Hongaarse communisten na 1945	2
De interne partijcrises	4
De volksopstand van 1956	5
Het Kadar-regime	7
II. <u>Activiteiten van de CPN</u>	
De Waarheid contra de reisbeperkingen voor Oost-Duitsers	8
Voortgezette agitatie rond de "affaire-Kistemaker"	9
De partijscholing	11
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
Een "Europese vredesconferentie" op komst?	13
Een ANJV-"olympiade"	14
Nieuw-Guinea-conferentie van "Perikles"	15
Anti-atoomconferentie der vrouwenbeweging	16
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Enkele arbeidsconflicten	18
Vermeende toename van de communistische invloed	19
V. <u>Overige groeperingen</u>	
Groeiende activiteit van de SWP	21

Overzicht van reizen van vooraanstaande Nederlandse en buitenlandse extremisten uit of naar Nederland

Overzicht stakingen november 1960

Agenda

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Hongarije

Het Europese revolutiejaar 1848 bracht de door Kossuth, Petöfi en andere Hongaarse patriotten succesvol begonnen, maar later verloren revolte tegen het Oostenrijkse Huis Habsburg. Ruim een eeuw later, in 1956, kwam het Hongaarse volk weer in opstand, nu tegen de communistische dwingelandij in dienst van Moskou. De Hongaarse strijd tegen vreemde overheersing werd gewelddadig onderdrukt, in 1849 met bijstand van het keizerlijk-Russische leger, in 1956 door een Sowjet-strijdmacht. In beide gevallen kwam het tot bloedige wraak op de verliezers.

Tegen het einde van de eerste wereldoorlog maakte Hongarije zich los van de ineenslopende dubbel-monarchie der Habsburgers, hoewel het land tot 1946 formeel een koninkrijk bleef. Het tijdstip leek te zijn aangebroken voor de opbouw van een democratisch bestuurde staat. In maart 1919 deden de bolsjewiki een greep naar de macht, die leidde tot de oprichting van een Radenrepubliek, met Bela Kun aan het hoofd. Door buitenlandse interventie stortte deze republiek ineen. Op 1 augustus 1919 moest Bela Kun naar Moskou vluchten. Hij werd in 1938 bij de zuiveringen in de Sowjet-Unie geliquideerd.

Na 1919 woedde er in Hongarije een paar jaar "witte terreur". Nadien - tot aan de tweede wereldoorlog - kende het land een vrij gematigd autoritair regime met admiraal Horthy als "Rijksbestierder" van het "koninkrijk". De invloed van het fascisme nam geleidelijk aan toe, mede door de aanwezigheid van omvangrijke Duitse minderheden. Hongarije bleef in het beginstadium van de oorlog nog even "neutraal" maar trad na een door Hitler geschonken aanzienlijke gebiedsuitbreiding ten koste van Roemenië, Joegoslavië en Slowakije tot het nazi-Duitse oorlogskamp toe. In maart 1944, met een Duitse nederlaag in zicht, werd Hongarije een onbetrouwbare bondgenoot geacht en namen de Duitsers de leiding over. Horthy werd als staatshoofd tot aftreden gedwongen en geïnterneerd. De regering kwam in handen van de fascistische Pijlkruisers.

De Hongaarse opperbevelhebber liep met de chef van de Hongaarse generale staf over naar het Sowjet-kamp. Het Kremlin plaatste de staf-

chef in december 1944 aan het hoofd van een nieuwe Hongaarse regering in Debreczen, waarin de communist Imre Nagy als minister van landbouw werd opgenomen.

Begin 1945 veroverden de Sowjet-legers Boedapest. De reeds algemeen bestaande afkeer der Hongaren van de Russen en van het communisme werd nog versterkt tengevolge van de Sowjet-bezetting.

De Hongaarse communisten

De Hongaarse communistische partij kon in 1945 voor het eerst sedert haar verbod door het Horthy-bewind legaal optreden. De communisten vermeden in het begin de schijn "ondemocratisch" te handelen. Met de burgerlijke partijen en de socialisten werd nauw contact onderhouden. Ook de kerkelijke autoriteiten traden zij "verzoenend" tegemoet, in eerste aanloop met enig succes. Van meetafaan stuitten de communisten echter op het diepe wantrouwen van de Hongaarse kardinaal-primaat Mindszenty, met wie zij na 1950 zouden "afrekenen".

In november 1945 had de enige waarlijk democratische parlementsverkiezing plaats, die Hongarije ooit heeft gekend. Het overwegend agrarische land leverde de partij van de kleine grondbezitters een absolute stemmenmeerderheid van 57%. De communisten, die zelf 17% der geldige stemmen behaalden, hadden de kleine grondbezitters er reeds tevoren van "overtuigd" dat er - hoe de stembusuitslagen ook zouden zijn - in elk geval een coalitie-regering diende te worden gevormd.

Tildy, een prominente vertegenwoordiger van de kleine grondbezitters, werd de eerste naoorlogse premier en naderhand president van de Hongaarse republiek, die in 1946 officieel was uitgeroepen. De communist Rákosi en een socialist stonden hem terzijde als vice-premiers. Het ministerie van binnenlandse zaken, met het gehele politie-apparaat, kwam onder leiding te staan van een kandidaat der parlementair sterkste partij, die der kleine grondbezitters.

Rákosi

De machtigste man der Hongaarse communistische partij, de in 1892 geboren Máthyas Rákosi, had vóór de eerste wereldoorlog als bankbediende in Engeland gewerkt. Kort voor 1914 keerde hij naar Hongarije terug en kwam als soldaat in Russische krijgsgevangenschap. In 1918 raakte hij met Lenin bevriend.

Rákosi werd in 1919 naar zijn geboorteland teruggezonden om te werken onder zijn chef Bela Kun. Na de ineensstorting van de Hongaarse Radenrepubliek vluchtte Rákosi naar Oostenrijk, waar hij enige jaren voor de Komintern werkte. In 1924 keerde Rákosi naar Hongarije terug om de communistische partij te gaan reorganiseren. Hij werd gearresteerd en wegens subversieve activiteit ter dood veroordeeld. Onder druk van de internationale openbare mening zag hij zijn doodvonnis omgezet in gevangenisstraf. In 1935 kwam hij vrij, maar werd terstond weer aangehouden op grond van zijn vroegere deelneming aan de bolsjewistische opstand van 1919. Het vonnis luidde ditmaal levenslange gevangenisstraf. Zijn onverschrokken persoonlijke verdediging, waarin hij het regime van Horthy fel aanklaagde, plaatste hem opnieuw in de internationale belangstelling.

Onder de "milde" invloed van het Molotow-Ribbentrop-pact zag Rákosi zich in 1940 uitgeleverd aan de Sowjet-Unie in ruil voor enige historische vlaggen, die de Russen in 1849 bij het onderdrukken van de Kossuth-opstand hadden buit gemaakt op de Hongaarse vrijheidsstrijders. Rákosi werd door Moskou met grote onderscheiding behandeld.

In 1945 teruggekeerd met de Sowjet-bevrijdingslegers kweet hij zich in een periode van nauwelijks vier jaar van de partijplicht om zijn geboorteland om te vormen tot een gehoorzame Sowjet-satellietstaat. Zowel militair als economisch geruggesteund door de Sowjet-Russische bezettende macht, wist Rákosi de "oppositie" op geraffineerde wijze uit te schakelen, eerst met verkapte manoeuvres en intriges, vervolgens door politieke chantage en terreur.

In maart 1946 zag de jonge partijfunctionaris Lászlo Rajk zich aan het hoofd van het ministerie van binnenlandse zaken geplaatst, waardoor de communistische partij zelf het politie-apparaat ging controleren. (Rajk had zich reeds voor zijn optreden als minister een niets ontziende communist betoond. Hij was oud-Spanjestrrijder en verbleef gedurende de tweede wereldoorlog als partisaan in het eigen land, in tegenstelling bijv. met Rákosi, die tot de "Moskouse emigratie" behoorde. Tengevolge van het conflict tussen Stalin en maarschalk Tito - die gedurende de Spaanse burgeroorlog in Parijs de aanvoer van vrijwilligers regelde - viel ook Rajk ten offer aan de politieke zuiveringen, die in het gehele Sowjet-blok plaats vonden. Hij werd in 1949 wegens "titoïstisch verraad" ter dood gebracht).

De interne partijcrises

Na de dood van Stalin werd ook de Hongaarse partijleiding gereorganiseerd. Rákosi, die sedert 1945 een onbestreden gezag had uitgeoefend, ondervond als "de kleine Stalin van Hongarije" enige politieke terugslag van de zich wijzigende situatie. Hij bleef algemeen partijsecretaris en kreeg in juni 1953 twee medewerkers toegevoegd.

De wat gematigder communist Imre Nagy werd op 4 juli 1953 geïnstalleerd als minister-president. Evenals in de Sowjet-Unie, waar Malenkow premier was geworden, leek het er in Hongarije op of de regering naast de partij een eigen geluid kon laten horen. Nagy startte zijn bewind met scherpe critiek op het tot dan gevoerde partijbeleid, waaronder de bevolking in de steden en op het platteland van Hongarije gebukt ging. De premier kwam met ingrijpende plannen ter beteugeling van de onder Rákosi op de spits gedreven investeringen voor de zware industrie. Ook aan de gedwongen collectivisering van de landbouw wilde Nagy paal en perk stellen.

Rákosi bleef echter, naar aldra duidelijk zou blijken, aan het hoofd van het partijsecretariaat de wezenlijke machthebber in Hongarije. Hij wist het realiseren van Nagy's plannen onmogelijk te maken en de premier na verloop van enige tijd te elimineren als een "nationaal communist" met "rechtse afwijkingen", ongeveer te zelfder tijd waarop Malenkow als Sowjet-premier werd afgedankt. Imre Nagy ging op 20 februari 1955 met "ziekteverlof" en werd medio april van zijn partij- en regeringsfuncties ontheven. Ruim een jaar later, op 4 juli 1956, volgde zijn roeyement als lid van de partij.

De Petöfi-kring

Het verzet van vele Hongaarse jongeren tegen de harde koers, die het centraal comité in maart 1955 weer ging volgen, werd in de loop van dat jaar en in 1956 groter. De toenadering van Chroestsjow tot Joegoslavië, in de zomer van 1955, stimuleerde vele ontevreden Hongaren in hun steeds openlijker critiek op Rákosi. De besluiten van het XXste CPSU-congres wakkerden de politieke ontevredenheid verder aan, waartegen de partij onder leiding van Rákosi stelling nam, maar in feite machteloos was.

Uit de Hongaarse communistische jeugdorganisatie was de Petöfi-kring voortgekomen, waarin jonge intellectuelen zich bijzonder cri-

tisch en onbevagen over het communisme uitlieten. Uiteraard wekte dit de ergernis van de partij, die op 1 juli 1956 in het officiële partijdagblad het optreden laakte, dat hoofdzakelijk heette te worden gevoerd door een groep aanhangers van Imre Nagy, die drie dagen later uit de partij werd gestoten.

In die periode kreeg Boedapest bezoek van een Sowjet-delegatie, met o.a. Soeslow, lid van het CPSU-secretariaat en speciaal belast met het onderhouden van de betrekkingen met de communistische partijen in het buitenland. Waarschijnlijk poogde zij orde op de Hongaarse partijzaken te stellen. De algemeen secretaris Rákosi had niet alleen te kampen met het steeds meer om zich heen grijpende verzet der jonge intellectuelen maar ook met oppositie binnen de partij (Kadar c.s.).

Premier Andras Hegedüs, die Nagy in 1955 was opgevolgd, maakte op 18 juli 1956 bekend dat Rákosi als algemeen partijsecretaris en als lid van het politiek bureau - dagelijks bestuur - was afgetreden. Alsnog wist Rákosi zijn naaste medewerker, Ernő Gerö, tot zijn opvolger te laten benoemen. Deze bleef de stalinistische lijn volgen.

Eerherstel aan geliquideerde communisten

De Hongaarse partijpers bewees op 6 oktober 1956 postuum eerherstel aan Rajk en drie andere hoge partijfunctionarissen, die door toedoen van Rákosi in 1949 waren opgehangen. Hun tragedie was, aldus erkende de partijkrant thans, dat zij als trouwe communisten niet ten offer waren gevallen aan de contra-revolutionaire terreur maar aan de "provocaties" van de eigen partij. In deze voor communisten hoogst ongebruikelijke bekentenis van eigen schuld werd nog gesteld, dat deze smaad op de gehele communistische partij drukte. Mede tengevolge van deze ontwikkeling werd de voormalige premier Imre Nagy in de loop van dezelfde maand weer als partijlid opgenomen.

De volksopstand

Van 20 t/m 23 oktober vonden massale demonstraties plaats, waarin om liberalisatie van het regime in Hongarije werd gevraagd en solidariteit werd betuigd met het Poolse volk en zijn politieke eisen (zie MO 10-1960). Het kwam daarbij tot botsingen met de politie, waarbij op de demonstranten werd gevraagd.

De ochtend daarop, de 24ste oktober, maakte radio-Boedapest be-

kend dat de Hongaarse regering-Hegedüs de hulp van de Sowjet-troepen had ingeroepen op grond van het verdrag van Warschau. De nacht tevoren was in het centraal comité het besluit gevallen Imre Nagy het premierschap aan te bieden.

Op 25 oktober werd partijleider Gerö vervangen door Janos Kadar, die als "titoïst" onder het regime van Rákosi had gevangen gezeten. Minister-president Nagy vormde een nieuwe regering, waarin socialist en andere niet-communistische groeperingen naast communisten zitting kregen.

De verzetsbeweging eiste van Nagy het op dezelfde dag terugtrekken van de Sowjet-troepen onder het dreigement anders naar Boedapest te zullen oprukken. Nagy deelde mede, dat de Sowjet-troepen de hoofdstad onmiddellijk zouden ontruimen en dat aan de Hongaarse troepen bevolen was het vuren te staken. De staatsveiligheidspolitie zou worden ontbonden.

In een Sowjet-Russische regeringsverklaring van 30 oktober 1956 werd van de satelliet-landen als "onherroepelijk minimum" het handhaven van de volksdemocratische orde geëist. Aan deze voorwaarde voldeden, naar het oordeel van Moskou, de Polen wel maar de Hongaren kennelijk niet.

Op 1 november 1956 trokken nieuwe Sowjet-troepen Hongarije binnen, hetgeen premier Nagy aanleiding gaf het verdrag van Warschau, - het militaire verbond van de Sowjet-Unie en de satelliet-landen - met onmiddellijke ingang op te zeggen. Kadar en enkele andere figuren distancierden zich hierna van Nagy.

(Tijdens een toespraak, die Kadar in december 1959 bij een oponthoud te Uzhgorod in de Oekraïne hield, zeide de Hongaarse partijleider aldaar drie jaar tevoren tegen de opstand in Hongarije om Sowjet-bijstand te hebben gevraagd).

In de nacht van zaterdag op zondag 4 november opende het Sowjetleger, dat zich in de voorafgaande dagen uit Boedapest had teruggetrokken, zijn onverhoedse aanval op de Hongaarse hoofdstad. Met gepantserde vuist werd toegeslagen om de "socialistische verworvenheden" te redden. De "grootste vredesmacht op aarde" wist in ongeveer een week tijds het gewapende verzet van de Hongaren te breken. De gehele internationale communistische beweging schroomde niet de vrijheidsstrijd te schandvlekken als een "contra-revolutie".

De "revolutionaire arbeiders- en boerenregering" van Kadar

De autoriteit van het Kadar-bewind, dat zich voor het eerst op 4 november 1956, de zondag van de Sowjet-Russische overval, per radio aandiende, steunde voorshands alleen op de tanks en de bajonetten van de overweldiger. Kadar beweerde aanvankelijk de patriottische verzetsbeweging als zodanig wel gerechtvaardigd te achten. Zij was echter door het zwakke beleid van Nagy in het kielzog van de contra-revolu- tie geraakt. Niet lang daarna kwalificeerde hij echter het Hongaarse volksverzet als een imperialistische en reactionaire samenzwering te- gen het communisme.

Zijn regime vond in het openlijk veroordelen van het politiek en economische beleid van Rákosi, Gerö en andere verdwenen machtheb- bers de onverdeelde bijval van Chroestsjow. De "revolutionaire arbei- ders- en boerenregering" stelde een scherpe vervolging in tegen allen, die in de herfst van 1956 aan het Hongaarse verzet hadden deelgenomen, zulks niettegenstaande Kadar zelf enkele jaren in communistische gevangenschap had verkeerd op beschuldiging van titoïsme en landver- raad. Deze communistische leider, wiens politiek verleden op een ze- kere gematigdheid duidde, drong nog maar kort voor het op 17 juni 1958 officieel bekend maken van de terechtstelling van Imre Nagy en andere Hongaarse patriotten aan op een strengere bestraffing dan voor- heen van contra-revolutionaire elementen.

In januari 1958 nam Ferenc Münnich het premierschap over van Kadar, die eerste partijsecretaris bleef. In de vier jaren sedert het neerslaan van de Hongaarse volksopstand heeft het regime-Kadar zich ingespannen de levensstandaard van de bevolking wat te verhogen. De arbeidsnormen zijn wat soepeler gemaakt doch opnieuw wordt, zij het voorzichtiger dan onder Rákosi, aandacht besteed aan het opvoeren van de investeringen voor de zware industrie en het bevorderen van de col- lectivisatie van de landbouw. De Hongaarse volksdemocratie is thans min of meer geconsolideerd.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Agitatie in verband met reisbeperkingen voor Oost-Duitsers

Zoals bekend werden door de regering van de DDR reisbeperkingen ingesteld voor West-Duitsers die de Oostzône wensen te bezoeken. Als antwoord hierop is het in West-Berlijn optredende contrôle lichaam, de "Allied Travel Board", er toe overgegaan op nog slechts zeer beperkte schaal reisdocumenten aan Oost-Duitsers uit te geven. De Oost-Duitsers hebben deze documenten nodig wanneer zij landen willen bezoeken, die de DDR niet hebben erkend en die dus het Oostduitse paspoort niet als geldig reisdocument aanvaarden. Ook Nederland behoort daartoe.

De communistische pers - ook die in Nederland - trok van leer tegen deze beperkende maatregelen.

De Waarheid ageerde tegen de aan de Oost-Duitsers opgelegde reisbeperkingen in een aantal artikelen, waarvan het eerste op 12 november j.l. verscheen onder de kop: "Schaakwereld in opschudding - Minister Luns weigert visum aan grootmeester Uhlmann".

Mogelijk toevalligerwijze, doch meer waarschijnlijk doelbewust ter verhoging van de propagandistische waarde, handelen al deze beschouwingen over sportevenementen en het aan Oostduitse figuren verhinderen om daaraan in West-Europese landen deel te nemen. Vooral werd veel aandacht geschonken aan "de kwestie Uhlmann".

Op 18 november j.l. arriveerde deze Oostduitse schaakmeester, die zou deelnemen aan een internationaal schaaktournooi in Berg en Dal bij Nijmegen, op Schiphol. Hem werd echter de toegang tot ons land geweigerd. De Waarheid van diezelfde dag wist hieromtrent te melden, dat de Nederlandse consul-generaal te West-Berlijn had toegezegd, dat Uhlmann bij aankomst in Nederland een visum zou worden verstrekt. De betrokken Nederlandse autoriteiten hadden echter anders beslist en Uhlmann was alsnog teruggezonden. Zulks zou zijn geschied op grond van "voor ons land vernederende afspraken met de Westduitse regering". Aan de regering van de Duitse Bondsrepubliek zou, volgens De Waarheid, de beslissing overgelaten zijn of een bewoner van de DDR een NAVO-land al dan niet mag bezoe-

ken. Letterlijk werd gezegd: "de regering-Adenauer probeert de DDR te dwarsbomen en de Nederlandse regering verleent hieraan haar steun".

Over het feit, dat de reisdocumenten voor Oostduitse reizigers naar het Westen verleend moeten worden door de "Allied Travel Board" te West-Berlijn werd in het vermelde artikel niet gerept. Ook werd op geen enkele wijze de in het begin van het hoofdstuk vermelde werkelijke oorzaak van de reismoeilijkheden der Oost-Duitsers aangeroerd.

Het lijkt niet uitgesloten dat de onderhavige artikelen, die geheel passen in het raam van de bij voortdurende gevoerde agitatie tegen de Westduitse regering, op instigatie van instanties in de DDR zijn gepubliceerd. Aannemelijk is ook dat Uhlmann niet op eigen initiatief maar in opdracht van Oostduitse autoriteiten zijn mislukte poging tot doorbreking van de "Reisesperre" van de "Allied Travel Board" heeft ondernomen.

De veronderstelling dat hier sprake is van een gedirigeerde actie, wordt versterkt door het feit, dat een zevental uit communistische landen afkomstige deelnemers aan het schaaktournooi te Berg en Dal zich, naar aanleiding van de zogenaamde "discriminatie" van Uhlmann, heeft teruggetrokken.

Kennelijk is er de regering van de DDR veel aan gelegen de maatregel van de "Allied Travel Board", die, naar het zich laat aanzien, het verkeer van Oost-Duitsland met het Westen ernstig zal bemoeilijken, zo spoedig mogelijk ongedaan te maken. Vooral op handels-, cultureel- en politiek terrein zou deze ontwikkeling voor het Ulbricht-regime nijpend kunnen worden.

De "affaire Kistemaker"

Na een zorgvuldige en brede voorbereiding organiseerde de CPN op 26 november 1960 te Amsterdam een demonstratieve optocht, waaraan naar schatting 850 personen deelnamen. De demonstranten trokken, aldus De Waarheid, met vlaggen en spandoeken vanaf het Sarphatipark op naar de Indische buurt, die in het verslag van het partijdagblad nader werd omschreven als de stadswijk, waar vlakbij het laboratorium van "Kistemaker en Ketelaar" hand- en spandiensten aan de Westduitse militaristen bewijst.

Op het Javaplein, waar de stoet ontbonden werd, hield partijbestuurder Harry Verheij een redevoering. Met een verwijzing naar de "onthullingen" van De Waarheid over de onderzoeken in het FOM-laboratorium aan

de Kruislaan te Amsterdam en spelend op de anti-Duitse sentimenten van zijn gehoor - ongeveer 1000 personen - ,riep hij op tot het ontketenen van een "massabeweging voor de vrede".

De publieke belangstelling voor de betoging was, in verhouding tot de enorme moeite die de CPN zich voor het welslagen ervan had getroost, slechts matig. Met onverflauwde ijver heeft de CPN de agitatie rond de "affaire Kistemaker" voortgezet. Dag in dag uit brengt De Waarheid groot opgemaakte artikelen waarin ook uitspraken van de buitenlandse communistische pers zijn aangehaald.

Op 28 november schreef het blad dat prof. dr. J.A.A. Ketelaar, - wiens naam al eerder in de berichtgeving van De Waarheid in verband met het FOM-laboratorium werd genoemd - voor een geheime missie naar Amerika is vertrokken. Prof. Ketelaar zou een poging gaan ondernemen om van prof. Goudsmit, de schrijver van het boek "Alsos" - waaraan De Waarheid een groot deel van de stof voor haar publicaties ontleende -, een "bewijs van goed gedrag" te verkrijgen.

De in dit artikel vermelde bijzonderheden wekken de indruk, dat De Waarheid-redactie weet te putten uit goed geplaatste informatiebronnen.

Hoewel Nederlandse dagbladen maar weinig over het ultra-centrifuge-project van prof. Kistemaker hebben geschreven, maakte de Waarheid-redactie van deze spaarzame publicaties een dankbaar gebruik. De voortgezette agitatie der communisten beoogt de "burgerlijke" pers alsnog stelling te laten nemen teneinde hieruit politieke munt te kunnen slaan.

Herdenking van de Oktober-revolutie

In de vier grote steden en in een aantal der voornaamste provincie-plaatsen heeft de CPN ook dit jaar de Russische Oktoberrevolutie herdacht. Aan deze vergaderingen was over het algemeen door het vertonen van films en het optreden van muziek- of cabaretgezelschappen een feestelijk karakter gegeven. Het gesproken woord vormde niettemin overal de hoofdschotel. Zo sprak Harry Verheij de Amsterdamse feestvergadering toe. Zijn rede bevatte een niet geringe dosis Rusland-verheerlijking maar was verder voornamelijk gericht tegen de Duitse herbewapening en de "affaire Kistemaker". Verheij sprak ook in Den Haag, terwijl Joop Wolff in Rotterdam het woord voerde.

In de meeste gemeenten kon de partij een tamelijk groot aantal

mensen op de been brengen, maar de stemming was vrijwel nergens geestdriftig.

Scholing

Het partijbestuur blijft er naar streven, de partij op een ideologisch hoger peil te brengen. In de behoefte aan behoorlijk onderlegd kader is nog bij lange na niet voorzien. Aan de scholing is dan ook dit jaar weer veel aandacht geschonken.

De opzet ervan is vrijwel gelijk aan die van het vorige seizoen. Er zijn weer vijf vormen van scholing, t.w. landelijke topkaderscholing, kaderscholing, basisscholing, speciale avondcursussen en zelfstudie.

De leerstof wordt geput uit vijf door de partijleiding uitgegeven brochures. De inhoud daarvan is ontleend aan het leerboek "De grondslagen van het marxisme", dat vorig jaar in de Sowjet-Unie in omloop kwam. Twee boekjes zijn reeds verschenen en resp. voor f 1,25 en f 1,-- verkrijgbaar gesteld bij "Pegasus". De drie andere zullen binnenkort volgen.

Topkaderscholing

De topkaderscholing wordt ook dit seizoen weer te Amsterdam gegeven en wel in twee achtereenvolgend te houden cursussen van elk drie maanden. Aan elk daarvan nemen vijf functionarissen deel. Voor zover zij niet in de hoofdstad woonachtig zijn, moeten zij aldaar gedurende die tijd verblijf houden. De cursisten hebben als zodanig een volledige dagtaak en zijn van het normale partijwerk ontheven.

De eerste weken waren gewijd aan de behandeling van het historisch en het dialectisch materialisme door Friedl Baruch. Vervolgens doceerden Gerrit Verrips en Wim Swart "economie".

Scholing in de districten en afdelingen

Ook op districts- en afdelingsniveau is men intussen met de scholing begonnen. Teneinde meer deelnemers te trekken vindt de basisscholing veelal plaats op avonden, waarop partijgenoten reeds uit andere hoofde-b.v. colportage of afrekening van contributiegelden - bijeen zijn. In het vorige seizoen kwam het telkenmale voor, dat het merendeel der cursisten zonder opgaaf van reden wegbleef, zodat de scholing destijds vrijwel geheel verliep.

Voor het kader van het district Amsterdam zijn een groot aantal mogelijkheden geschapen om aan de scholing deel te nemen. In de andere grote districten vinden avondkadercursussen plaats over een aaneengesloten tijdvak van twee of vier weken. In de kleinere districten worden om de zes weken scholingsweekeinden voor het kader gehouden.

Op diverse plaatsen organiseert de CPN nu speciale lezingen waar Gerrit Verrips, Jan van Wieringen en Bart Schmidt over hun in het buitenland opgedane ervaringen spreken. Vooral aan de lezingen van Verrips hecht het partijbestuur veel waarde.

Verrips woonde kortgeleden het TUC-congres in Engeland bij, Van Wieringen was tot voor kort correspondent van De Waarheid te Moskou en Schmidt verbleef van 20 maart - 4 april van dit jaar in Afrika, mede ter bijwoning van een bijeenkomst van het Executief Comité van de WFDJ te Conakry.

Van de zijde der partijleiding is aanbevolen per afdeling of district een bibliotheek op te zetten, waar partijgenoten tegen een klein bedrag scholingsmateriaal kunnen lenen. Men wil hiermede aan eventuele financiële bezwaren tegemoet komen. In Felix Meritis wordt een soort studie-centrum annex bibliotheek opgericht.

Zelfstudie

De partijleiding is begonnen voor de zelfstudie richtlijnen te geven in het theoretisch maandblad "Politiek en Cultuur". Nico Luitjens weidde in het septembernummer uit over het onderwerp "De communisten en hun partij", dat in het eerste van de vijf vorenbedoelde boekjes behandeld wordt. Wim Swart schreef in het oktobernummer over "De communisten en de anderen", waarover het tweede boekje gaat. In beide gevallen werd het studiemateriaal vermeld, waarin over deze onderwerpen meer te vinden is.

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Vredesbeweging

Een "Europese conferentie"?

In juli van dit jaar besloot het te Stockholm bijeengekomen presidium van de Wereldvredesraad een in 1961 te houden wereldconferentie voor de vrede te gaan voorbereiden.

Kennelijk zijn de nationale vredesraden en -comité's thans van dit plan op de hoogte gesteld, maar is in de opzet ervan inmiddels wijziging gekomen, gezien een artikel in het Oost-Duitse partijblad "Neues Deutschland" van 6 november j.l. Het vermeldt o.m., dat de Oost-Duitse Vredesraad "het plan ondersteunt om aan het begin van het volgende jaar een grote Europese conferentie voor vrede en veiligheid te houden" en voorstelt deze in april 1961 te Berlijn te beleggen.

De leiders van de Wereldvredesraad zijn mogelijk beducht voor de moeilijkheden, die onder de huidige internationaal-communistische verhoudingen door een wereldomvattende vredesconferentie aan het daglicht zouden kunnen treden. In vele mantelorganisaties zijn immers de meningsverschillen tussen de Chinese en de Sowjet-Russische vertegenwoordigers te onderkennen.

Een ander motief voor het veranderen van de oorspronkelijke opzet kan wezen, dat met name in de vredesbeweging al enige jaren geijverd wordt voor een grotere verscheidenheid van acties, in verband met de uiteenlopende omstandigheden, waaronder in de diverse landen moet worden gewerkt. Dit zou het plan kunnen verklaren om een Europese "vrede- en veiligheidsconferentie" te houden. Mogelijk wil men buiten Europa een tweede conferentie organiseren, meer toegespitst op anti-kolonialisme en het eisen van nationale zelfstandigheid voor onderontwikkelde gebieden.

Nederland

Het wordt wat eentonig te moeten constateren dat in Nederland nog vrijwel niets aan de voorbereidingen voor de internationale conferentie is gedaan. De Nederlandse Vredesraad confereert weliswaar regelmatig, doch ziet blijkbaar geen kans enige brede activiteit te ontplooiën. Een der oorzaken is, dat de NVR veel van zijn vroegere relaties heeft

aftgeschrikt door zijn duidelijker aan het licht getreden communistische karakter. Anderzijds schijnen brede lagen der bevolking van Nederland eenszins de communistische opvatting te delen, dat zij in het internationale politieke gebeuren een rol van betekenis zouden moeten spelen. Het ultra-centrifuge-project ter verkrijging van Uranium 235, dat o.l.v. prof. dr. ir. J. Kistemaker in Amsterdam wordt uitgewerkt, heeft zoals bekend de CPN en de communistische mantelorganisaties aanleiding gegeven in woord en geschrift heftige activiteit te ontpleiten. De be-doeling daarvan is het beleid van de Nederlandse regering en de persoon van prof. Kistemaker in de ogen van de bevolking verdacht te maken, zulks tegen de achtergrond van de aangevochten West-Duitse defensie-politiek.

De vredesbeweging werd bij deze actie mede ingeschakeld. Op 20

november belegde het Amsterdamse vredescomité een openbare vergadering in het Van Swindentheater. Het is nabij het laboratorium gelogen, waar prof. Kistemaker werkt. Sprekers waren Ds. W.S.H. van Dalen, lid van de NVR; Roel Walraven, hoofdbestuurder van het ANJV en Berend Blokzijl, verbonden aan de Waarheid-redactie.

Ds. van Dalen getuigde van zijn "diepe ontsteltenis" over hetgeen in Amsterdam geschiedt en drong er op aan daartegen strijd te voeren.

Roel Walraven hield een gelijk gericht betoeg. Hij wees er op, dat de grote mars van Britse jongeren van Aldermaston naar Londen (medio april 1960) als voorbeeld voor Nederland kan gelden. Berend Blokzijl noemde de eenheid van de sociaal-democratische en communistische arbeiders de noodzakelijke spil voor het verzet tegen het "Kistemaker-atoomboom-pro-ject". Hij besloot zijn toespraak met de oproep in massa deel te nemen aan de protestmars in Amsterdam op 26 november 1960 (zie hoofdstuk II).

Jeugdbeweging

ANJV-Ledenwerfactie

Het Algemeen Nederlands Jeugdverband organiseert ook in dit seizoen zijn gebruikelijke najaars-werfcampagne. Zij wordt ditmaal "Olympiade" genoemd, omdat zij is opgezet als een wedstrijd waarbij het er om gaat in het snelste tempo de beste resultaten te boeken. "Olympiade" zal drie maanden duren, 500 nieuwe leden en 1500 gulden voor het beste congres (Kerstms 1960) moeten opleveren alsmede een met 100% verhoogde afrekening van de verkochte exemplaren van het ANJV-periodiek "Jugend". Om de campagne aantrekkelijk te maken, worden voor de beste per-

soonlijke prestaties speldjes ter beschikking gesteld in een bronzen, verzilverde of vergulde uitvoering. Voor de afdelingen is een wissel-vlag uitgelooft. De winnende afdeling zal een kampeertent met toebeho- ren ontvangen. Teneinde het bijeenbrengen van 1500 gulden voor het con- gres te stimuleren wordt een loting georganiseerd met als prijs een draagbaar radiotoestel.

Intern verenigingsleven

Als bijlage bij het ledenwerfbulletin verschijnt sinds kort een- maal in de 14-dagen, een speciale uitgave van de "landelijke commissie voor het verenigingsleven". Daarin wil men voorstellen doen en ervarin- gen uitwisselen over de gang van zaken in het ANJV. In de tot dusver verschenen nummers wordt een overzicht gegeven van de culturele groe- pen en clubs, die het ANJV kent (cabaret- en muziekgroepen, de dans- clubs, de correspondentie- en fotocclubs). Men treft er ook een opsom- ming aan van de toneelstukjes en sketches, waarover de commissie be- schikt. Het blaadje dringt er op aan reportage- en "Doe het zelf"-clubs op te richten.

Ten aanzien van de correspondentieclubs wordt aangeraden te gaan corresponderen met een afdeling van een zusterorganisatie in het bui- tenland. In de vacaties kan dan uitwisseling plaatsvinden, waarbij het ANJV-bureau voor jeugdtoerisme de helpende hand kan bieden. Uit een me- dedeling blijkt, dat het communistisch jongerenverbond van plan is het eerder aangekondigde culturele concours op 18 en 19 maart 1961 in Arn- hem te organiseren. (zie MO 9-1960 pag. 14)

Wereldjeugddag

De Wereldjeugddag (10 november) werd dit jaar met een boottocht gevierd. Het ANJV en de Organisatie Progressieve Studerende Jeugd (OP SJ) huurden gezamenlijk een salonboot - de Dr. Lely -, waarmee op 27 novem- ber van Rotterdam uit een tocht over de grote rivieren is gemaakt...Tij- dens deze tocht, waaraan volgens "De Waarheid" 250 jongeren deelnamen, werd tevens het 15-jarig bestaan van de Wereldfederatie van Democra- tische Jeugd (WFDJ) herdacht door Roel Walraven, de vice-voorzitter van de ANJV. Hij sprak in dit verband vooral over de strijd der jongeren voor de vrede.

Studie-weekend "Perikles" over Nieuw Guinea

De communistisch georiënteerde studenten-vereniging "Perikles"

heeft op 5 en 6 november in Amsterdam aan de kwestie Nieuw Guinea een studie-conferentie gewijd. Als inleiders traden op prof. dr. W.F. Wertheim van de Gemeente Universiteit te Amsterdam en Dr. S. Franken, die als arts verscheidene jaren in Nieuw-Guinea werkzaam was.

Daarna vond, volgens het partijdagblad, een langdurige en vruchtbare discussie plaats. De conferentie werd uitstekend geslaagd genoemd.

De organisatoren zullen het met deze laatste constatering zeker niet eens zijn, aangezien de inleiders duidelijk van het communistische standpunt afweken. Volgens prof. Wertheim is het marxisme niet van toepassing op Nieuw-Guinea. Hij verklaarde zich tegen overdracht van het land aan Indonesië. Ook dr. Franken noemde overdracht op dit moment onrechtvaardig ten aanzien van de Papoea's. Inzake het zenden van troepen naar dat gebiedsdeel bracht deze spreker naar voren, dat het de plicht van Nederland is Nieuw Guinea te verdedigen.

Vrouwenbeweging

Conferentie Europese Vrouwen tegen de Atoombewapening

Op 28, 29 en 30 oktober werd te Salzburg een tweede conferentie van Europese vrouwen tegen de atoombewapening gehouden. Evenals de eerste, van juli 1959 te Stresa, werd zij voorbereid door de communistische Internationale Democratische Vrouwenfederatie (IDVF). (zie MO 7/8- 1959 - pag. 20).

Op de conferentie van Salzburg, waaraan circa 85 personen deelnamen (16 uit landen achter het IJzeren Gordijn), kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- 1) ontspanning en ontwapening;
- 2) het juridische aspect van het buiten de wet stellen van atoomwapens;
- 3) het gebruik van kernenergie uitsluitend voor het welzijn van de mensheid;
- 4) coördinatie van de acties der vrouwen om de regeringen tot verbod van atoomwapens en ontwapening te dwingen.

De conferentie werd van Nederlandse zijde bijgewoond door de NVB-hoofdbestuursleden Hanna Molin-Gerritze en Els de Smit-Kruyt. Zowel de NVB als enige pacifistische organisaties hier te lande verkochten kaarten met een tekening van Käthe Kollwitz om daarmee het reisgeld naar Salzburg bijeen te brengen.

Verzetsbeweging

De aandacht van de FIR, de "Fédération Internationale des Résis-

tants", bleef hoofdzakelijk gericht op de solidariteits-campagne met de "Vereinigung der Verfolgten des Naziregimes", de Westduitse communistische verzetsorganisatie, die met een overheidsverbod wordt bedreigd. "Verenigd Verzet 1940-1945" organiseerde met behulp van een speciaal comité een handtekeningenactie om bij de regering van de Duitse Bondsrepubliek te protesteren.

Het lag voor de hand, dat de inzameling van handtekeningen niet beperkt kon blijven tot de enge kring van "Verenigd Verzet", doch dat daarbij de door communisten beheerste concentratiekamp-comités zouden worden ingeschakeld, bijvoorbeeld de actieve "Vriendenkringen" van Ravensbrück en Buchenwald en het "Nederlands Auschwitz Comité".

Het werken in de concentratiekamp-comités blijft een van de belangrijkste taken van "Verenigd Verzet". De voorkeur gaat daarbij uit naar zogenaamd "brede" comités, gebaseerd op samenwerking van communisten en andersdenkenden. Nieuwe voorbeelden daarvan zijn de in de tweede helft van dit jaar opgerichte "Actiegroep tot ondersteuning van een Nederlands Dachau Comité", alsmede de "Vriendenkring" van oud-Sachsenhausers en nagelaten betrekkingen (vanaf oktober). Een "Vriendenkring" van kampgenoten uit Bergen-Belsen is in voorbereiding.

In de praktijk komt echter van wezenlijke samenwerking met andersdenkenden steeds minder terecht door het nog te vaak onverhuld politieke optreden van de communisten.

H O O F D S T U K IV

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Enkele conflicten

In de laatste week van oktober en gedurende de maand november hebben de drukkerijen en stencilmachines in communistisch beheer weer menig pamflet vermenigvuldigd. Ook De Waarheid had niet te klagen over gebrek aan voorpaginanieuws uit de bedrijven. Wat oktober betreft verdienen alsnog vermelding: de staking bij Unox (N.V. Hartog's Vleeswarenfabriek) te Oss en de verkiezing van een lid voor de ziekenkas bij de NDSM te Amsterdam.

In Oss bestaat geen afdeling van de CPN of van een EVC-'58-bond; de communistische invloed onder de fabrieksarbeiders is er dan ook praktisch nihil. Dit wordt uitdrukkelijk vooropgesteld, zulks vanwege de omstandigheid dat in berichten uit niet-communistische bron wel de indruk is gewekt als zou de oorzaak van deze staking in communistische agitatie moeten worden gezocht.

Op 20 oktober waren bij de Unox moeilijkheden ontstaan over de invoering van een nieuw tarief. Een staking van een aanvankelijk klein aantal arbeiders breidde zich geleidelijk aan uit en sloeg op maandag 24 oktober over naar bijna alle afdelingen. Hierbij waren circa 1500 werknemers betrokken. (Alleen de technische dienst en het kartocpersoneel staakten niet mee). Eerst nadat de staking bij de Unox vrijwel algemeen was geworden, is er sprake geweest van pogingen van communistische zijde om, zoals gebruikelijk, in troebel water te vissen. In de loop van de 24e oktober verscheen namelijk de partijbestuurder P. Bakker uit Amsterdam ten tonele. Hij werd bijgestaan door een CPN-bestuurder uit Zuid-Limburg en een functionaris uit Eindhoven. Zij zochten contact met de stakers, drongen aan op de vorming van een "actie-leiding", die een bijeenkomst zou moeten uitschrijven en verspreiden enige malen pamfletten, die zij 's nachts te Eindhoven stencilden. Zij slaagden er echter niet in een zaaltje te huren en, mede door tegenweer van de KAB en de waarschuwingen in de plaatselijke pers, kregen zij weinig vat op de stakers. Op 28 oktober draaide het bedrijf weer bijna normaal.

In de nieuwe tarieven - aanleiding tot het conflict - werden, naar verluidt, geen wijzigingen aangebracht. Op 11 november berichtte "De Waarheid" nog dat de CPN in Noord-Brabant een manifest had uitgegeven,

waarin de arbeiders in deze provincie werden ingelicht over al de machten, die tegen de 1500 stakers zouden hebben samengespannen.

De beperkt gebleven communistische invloed

De verkiezing van een lid voor de ziekenkas bij de NDSM is op zichzelf geen gewichtige aangelegenheid. Ze wordt echter te dezer plaatse vermeld, omdat enerzijds de communistische propaganda met de uitslag van deze verkiezing veel tam tam heeft gemaakt en anderzijds ook in niet-communistische kringen de door "De Waarheid" gepresenteerde cijfers op hun "uiterlijke waarde" lijken te zijn aanvaard.

Het partijdagblad berichtte op 28 oktober dat De Metaal/EVC-'58 in de verkiezing voor het sociaal fonds (de ziekenkas) bij de NDSM "van 36 op 57%" was gekomen. De communisten zagen in deze uitslag het bewijs dat zij op de goede weg waren met hun streven naar zogenaamde "vakbondseenheid", wat in dit geval zou betekenen dat NVV-ers op de communistische kandidaat zouden hebben gestemd. In feite wettigt de uitslag van deze verkiezing geenszins de stelling dat de extremistische invloed bij deze grote scheepswerf de laatste tijd zou zijn toegenomen. Een der twee leden van de ziekenkas, een communist, die de ongeorganiseerden vertegenwoordigde, had in oktober, wegens zijn aandeel in de staking bij de NDSM, ontslag gekregen. In de daardoor ontstane vacature moest door een tussentijdse verkiezing worden voorzien. De Metaal/EVC-'58 stelde een zekere A.G. Meester kandidaat, een man die onder de arbeiders van de NDSM een zekere bekendheid had verkregen als voorzitter van het actie-comité tijdens de recente staking. De betrokkene is lid van de CPN. In een pamflet, dat de Metaal/EVC-'58 vóór de verkiezing uitgaf, werd echter onder zijn portret vermeld, dat hij "voor de oorlog actief kaderlid van de ANMB (was) en reeds toen optrad voor een strijdbare ANMB".

Voor de ziekenkas-verkiezing bestaat minder belangstelling dan voor de ondernemingsraad. Nauwelijks meer dan de helft van het aantal kiesgerechtigden heeft de moeite genomen zijn stem uit te brengen. Daar het er hier voor de groep ongeorganiseerden om ging opnieuw een vertegenwoordiger in de ziekenkas te krijgen, is het zeer wel mogelijk dat deze groep (onder wie de communisten en met hen sympathiserenden) voor de onderhavige verkiezing warmer is gelopen dan de aanhang der erkende vakbonden. De 36% uit 1959 waarmee "De Waarheid" de huidige uitkomst van de ziekenkas-verkiezing (57%) vergeleek, heeft overigens betrekking op de verkiezingen voor de ondernemingsraad in dat jaar.

Bij een vorige ziekenkas-verkiezing, in februari 1957, behaalden de ongeorganiseerden ook meer dan de helft, t.w. 52%.

Stakingen bij scheepswerven en metaalbedrijven

De partijkrant en de communistische pamflettenschrijvers hadden voorts een vette kluif aan de heersende onrust en spanningen in de metaalindustrie. Nadat de Stichting van de Arbeid op 23 november een niet onverdeeld advies over een loonsverhoging in de metaalindustrie had uitgebracht, hebben zich, zoals bekend, bij diverse grote en kleinere bedrijven in het Westen des lands protest-acties en wilde stakingen voorgedaan. (Voor details wordt verwezen naar de stakingsbijlage.) Daar de Vakraad in de Metaalindustrie zijn oorspronkelijke loonvoorstellen heeft gehandhaafd, waren de acties niet direct tegen de eigen werkgevers gericht. Wel werd er van communistische kant steeds op gehamerd dat de werkgevers de 1½% van het jaarloon over 1960 (een der voorstellen van de vakraad) best zonder voorafgaande goedkeuring van de overheid konden uitbetalen.

Te Schiedam belegde een actie-commité op 29 november een vergadering voor arbeiders van de werf Wilton Fijenoord. Ook een hoofdbestuurder van De Metaal/EVC-'58 voerde hier het woord. Het comité adviseerde voorlopig tot zaterdag 3 december aan het werk te blijven (Enige ministers zouden op 2 december een onderhoud hebben met de Vakraad in de Metaalindustrie).

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGS

De Socialistische Werkers Partij - SWP

Groeiende activiteit

Het ziet er naar uit, dat de aansporingen van de landelijke conferentie van 1 en 2 oktober tot grotere activiteit niet geheel tevergeefs zijn geweest. Hier en daar hebben de partijleden de hoofden bij elkaar gestoken en is het tot - voorlopig nog schuchtere - pogingen gekomen de propaganda voor de partij en haar orgaan ter hand te nemen. Over de resultaten daarvan is De Brug bijzonder goed te spreken.

Met ingang van 11 november bevat dit partij-orgaan een nieuwe rubriek, waarin de lezers op de hoogte worden gehouden "van het wel en wee" van de afdelingen. De verzorger van deze rubriek kwijt zich onder de naam "Brugwachter" voor de eerste maal met veel enthousiasme van zijn taak. De vraag rijst evenwel of zijn enthousiasme hem er niet toe verleid heeft van de resultaten van de propaganda-actie in diverse afdelingen een ietwat overdreven voorstelling te geven.

De SWP herdacht de Oktoberrevolutie in een bijeenkomst in Bellevue te Amsterdam. Aan het partijbestuurslid Rie Lips was de taak toebedacht de herdenkingsrede uit te spreken. Onze bewondering voor wat in de Sowjet-Unie tot stand is gebracht is groot en gerechtvaardigd, zo betoogde zij onder meer. Maar het XXste Congres van de CPSU heeft ons geleerd, dat onze bewondering critiekloos was, terwijl er toch verschrikkelijke dingen gebeurden.

Van haar zeer kritische instelling t.o.v. de Sowjet-Unie heeft Rie Lips bij deze gelegenheid andermaal blijk gegeven. Of zij juist daarom werd aangewezen om deze bijeenkomst toe te spreken is niet bekend.

De Brug contra De Waarheid

In De Brug van 19 november wordt De Waarheid er weer eens van beticht het met de waarheid niet zo nauw te nemen. De CPN-krant schreef n.l. op 27 oktober in een artikel over de toestand in Algerije o.m.: "Het hardnekkige verzet der Franse communisten, die jarenlang de strijd tegen de Algerijnse oorlog bijna alleen moesten voeren, blijkt het ter-

rein te hebben voorbereid, waarop de beweging (bedoeld wordt het verzet tegen de voortzetting van die oorlog) nu snel kan groeien".

De Brug acht dit een valse voorstelling van zaken. Het blad wijst op uitspraken van Thorez, de leider der Franse communisten, die overigens geheel conform de internationale communistische opvatting - dienstweigering en desertie bij herhaling heeft afgekeurd. Thorez heeft, aldus De Brug, zich gedistancieerd van duizenden dienstweigeraars en van alle Fransen, die, tengevolge van de actie van deze dienstweigeraars, uit hun passiviteit zijn gewekt". Dit bewijst de vermaning die hij de ondertekenaars van het "manifest der 121" heeft toegediend. "Iemand als J.P. Sartre", zo zou Thorez volgens De Brug gezegd hebben, "kon toch weten, dat Lenin tegenstander was van dienstweigering en desertie. Soldaten moeten in het leger tegen de oorlog strijden".

OVERZICHT VAN REIZEN VAN VOORAANSTAANDE NEDERLANDSE EN

BUITENLANDSE EXTREMISTEN UIT OF NAAR NEDERLAND

Tot 15 november 1960

I = Inreis

U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
26- 7-'60	GEERLIGS, J.	30-1-'30	Directeur De Waarheid.
23- 8-'60	en echtgenote		Vacantie Bulgarije.
1- 8-'60	BARUCH, S.	17- 2-'05	Lid d.b. CPN.
1- 9-'60	en echtgenote		Vacantie S.U.
	SEEGERS, L.	19- 5-'91	Lid CPN gemeenteraad A'dam.
	en echtgenote		Vacantie S.U.
17- 8-'60	SWART, W.	5- 4-'28	Keerde in Nederl. terug
(I)	en echtgenote		na jaar CPSU-scholing te Moskou.
18- 8-'60	GROOT, S. de	19- 7-'99	Alg. secr. CPN.
22- 9-'60	en echtgenote		Vacantie S.U.
18- 8-'60	ZEGELING, H.	13- 6-'35	Stiefzoon P. de GROOT, te-
(U)	en echtgenote		rug naar Moskou waar hij stu- deert.
1- 9-'60	KRUISMAN, Th.	19-12-'06	Werkzaam bij De Whd. Polen
(U)			op uitnodiging partijblad Trybuna Ludu.
1- 9-'60	KUSTER, B.G.	17-12-'04	Leden Verenigd Verzet.
± 3-11-'60	NIMWEGEN, D. van	19- 7-'04	Roemenië, vacantie resp. herstel gezondheid.
1- 9-'60	MOOCK, H. van	16- 2-'17	Medewerker "Centrum" (EVC'58)
18- 9-'60			Leider vacantiereis DDR.
1- 9-'60	WIENER, P.L.E.	15- 7-'87	CPN-veteranen.
1-10-'60	DELLEN, J. van	23- 3-'93	Vacantie S.U.
	MEEBERG, J.G. van de	20- 3-'97	
20-10-'60	PEPER-POSMA, F.	29- 1-'87	
3- 9-'60	HAKS, M.J.	18- 5-'27	Lid p.b. CPN. Vertegenwoor-
4- 9-'60			digt CPN op feest l'Humanité
3- 9-'60	HULST, W.	9-12-'16	Secr. Ned.-USSR.
6- 9-'60			Parijs en Brussel. Bespr. Whd. zomerfeest. Bezoekt CP België en Vriendsch. Ver.- België-S.U.
5- 9-'60	BEKKER, F.F.	24- 1-'34	Studeert te Moskou. Weer
(U)			naar S.U. vertrokken.

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
5- 9-'60 15- 9-'60	VERRIPS, G.J.	18-12-'28	Plv. lid p.b. CPN. Engeland, verslaggever TUC-congres (5-9 sept.).
5- 9-'60 15- 9-'60	DRIFT, N.J. v. der	13-2-'05	Vroegere directeur De Waarheid. S.U.
8- 9-'60 13- 9-'60	BLOM, G. ALDENKAMP, H.J. BRASSER, J. KIEBOOM, B.	17- 4-'09 10- 1-'95 2- 3-'08 18-12-'98	Delegatie Verenigd Verzet O. Berlijn. Herdenkingbijeenkomst verzetsstrijders. ALDENKAMP, BRASSER en KIEBOOM gedecoreerd.
9- 9-'60 13- 9-'60	BAKKER, M.	20- 6-'23	Secr. CPN, lid Tweede Kamer. O. Berlijn, crematie Wilhelm PIECK (president DDR).
11- 9-'60 21- 9-'60	WOLFF-BULTJE, T.R.	7-1-'28	Secr. ANJV. Moskou, voorbereidende besprekingen Wereldjeugdforum.
13- 9-'60 29- 9-'60	SCHOEN, G.	24- 8-'15	Lid h.b. ABWB-'58. Moskou, bijeenkomst VVI-Bouwvak.
23- 9-'60 23- 9-'60	BAADENHUYSEN, H.H.	22- 1-'07	Lid h.b. ABV-'58. België.
29- 9-'60 (U)	MAAS, G. ROOS, F.A. HOMMA, J. KUIL, B.C. van der Op 't ENDE, J.	17- 8-'13 10- 6-'14 8-10-'31 30- 7-'23 31- 7-'27	Moskou voor een jaar hogere partijscholing.
2-10-'60	DALEN, ds. W.S.H. van	8- 9-'16	Lid Ned. Vredesraad. Ludweiler (Fr.), vriendschapsconf.
3-10-'60 31-10-'60	WALRAVEN, R.J. en echtgenote	13-8-'30	Landelijk secr. ANJV. S.U. vacantie.
5-10-'60 8-10-'60	VELTMAN, A.M.	10-10-'14	Lid alg. best. Ned. Vredesraad. O. Berlijn - Bespreking vredesreizen.
13-10-'60 20-10-'60	HULST, W.	9-12-'16	Alg. secr. Ned.-USSR. Moskou, Warschau, Berlijn. Besprekingen touristenreizen en culturele uitwisseling.
13-10-'60 (I)	BLOM, G.	17- 4-'09	Secr. Verenigd Verzet. O. Berlijn, oprichtingsbijeenkomst Internat. Comité monument Sachsenhauser (10 okt.).

	<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
nd,	+ 14-10-'60 + 17-10-'60	WILLEMS, A.J.	28-11-'30	Lid h.b. ANJV. Boedapest, conf. Wereld Fed. Democr. Jeugd.
r-	15-10-'60 16-10-'60	BLOM, G. SMIT, Chr. KONING, L.H.	17- 4-'09 11- 9-'07 18- 9-'99	Delegatie Verenigd Verzet Luik, bijeenkomst voor solidariteit met Ver. Verfolgt. d. Naziregimes (FIR).
J-	17-10-'60 24-10-'60	BARUCH, S.	17- 2-'05	Lid d.b. CPN. O. Berlijn, internat. ec. conf. van O. Duitse Academie.
er. elm	19-10-'60 23-10-'60	OMMEREN van-AVERINK, H.J. MOLIN-GERRITZE, J.P.	28- 5-'13 6-12-'16	Leden secr. Ned. Vrouw. bew. O. Berlijn, bezoek Internat. Democr. Vrouwen Fed.
a- eld-	19-10-'60 19-10-'60	CLERKX, P.	28- 6-'91	Werkzaam Stichting Bepe- nak, Brussel, reisdoel niet bekend.
,	23-10-'60 6-11-'60	VELTMAN, J.C.	24- 2-'01	Vertegenw. NVB bij Inter- nat. Democr. Vr. Fed. te O. Berlijn. Bezoek Ned.
e	+ 27-10-'60 31-10-'60	SMIT de-KRUIJT, E. MOLIN-GERRITZE, J.P.	8- 9-'07 6-12-'16	Vertegenwoordigden NVB op Internat. Vrouwen Conf. in Salzburg 28 t/m 30-10-'60.
	+ 28-10-'60 + 1-11-'60	BOO, B.J. de	20-12-'34	Voorz. ANJV distr. Asd. Woonde 23ste congr. Britse communistiche jeugdorg. bij.
-	3-11-'60 (U)	GROOT, S. de WOLFF, J. VRIES, Th. U. de JAGER, Tj.	19- 7-'99 1- 9-'23 26- 4-'07 7-12-'14	CPN-delegatie naar Moskou 43ste herdenking October- revolutie en intern. conf. CP-en.
- ng	+ 3-11-'60	VIGNE, F.	12- 3-'12	Secr. Wereld Vredesraad. Komende v. Oslo. Bespre- kingen Ned. Vredesraad.
ou, in- tu-	6-11-'60 7-11-'60	VELTMAN, A.M.	10-10-'14	Lid alg. best. Ned. Vre- desraad. DDR, doel niet bekend.
	+ 7-11-'60 15-11-'60	BOSHART, M.	6- 2-'40	Lid secr. OPSJ. Nam in O. Berlijn verm. deel aan Int. Seminarium van de Hum- boldt-univers. over de vreedzame oplossing van de Duitse kwestie.

Stakingsoverzicht november 1960

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
Scheepswerf De Noord te Alblas-serdam	geschil over in te voeren tariefs-wijziging	erkende bonden drongen aan op werkhervatting	geen	1.
Kromhout Motoren-fabriek te Amster-dam	protest tegen nieuwe tariefrege-ling en uitstel van vrije zater-dag	-----	werktijdverkor-ting en werkclas-sificatie ing. '61 aangek.	2.
Arbeiders in hout-haven te Amsterdam	ontevredenheid o-ver rouleringssy-steem bij tewerk-stelling op sche-pen van verschil-lende grootte.	NVV, CNV, KAB bemiddelden	systeem bleef ge-handhaafd, maar stakingsverlet werd uitbetaald	3.
Montagearbeiders van N.V. Werkspoor Utrecht, werkz. op staatsmijn Emma te Beek	eisen secundaire arbeidsvoorwaar-den (koffiegeld en reisure)	geen inmenging	geen resultaat	4.
N.V. Scheepswerf en Machinefabriek P. Smit Jr. te Rot-terdam	ontevredenheid o-ver resultaten loonoverleg	ANMB (NVV) hield ledenverg. Met. '58 verspreidde pamfletten	arbeid voorlopig normaal hervat	5.
Metaal bedr. N.V. Industria te Rot-terdam	idem.	Metaal-'58 ver-spreidde pamflet-ten	idem.	6.
Metaal bedr. N.V. Braat te Rotterdam	idem.	idem.	idem.	7.
Metaalbedr. N.V. NETAM te Rotterdam	idem.	idem.	idem.	8.

V o l g n o	Begin in vo- rige maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen ge- ven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1.				----- 100																											
2.								420																							
								----- 375	(3 uur)																						
3.																															
4.																															
5.																															
6.																															
7.																															
8.																															

Stakingsoverzicht november 1960

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
Enkele grote metaalbedr. in Amsterdam (Werkspoor ADM, Du Croo & Brauns)	idem.	idem.	idem.	9.
Hoogovens te Velsen (afd. vervoer)	ontevredenheid over premieregeling	geen inmenging	onderzoek premie-loon toegezegd	10.
Scheepswerf RDM te Rotterdam	ontevredenheid over resultaten loonoverleg	Metaal-'58 verspreidde pamfletten	arbeid voorlopig normaal hervat	11.
Scheepswerf de Nieuwe Waterweg (RDM) te Schiedam	idem.	idem.	idem.	12.
Scheepswerf Wilton Fijenoord te Schiedam	idem.	idem.	idem.	13.
Hoogovens te Velsen	idem.	idem.	idem.	14.

V o l g n o	Begin in vori- ge maand	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan- tal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getal- len geven het aantal arbeiders aan dat in normale toestand werkzaam is.																												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
9.																														
10.																														
11.																														
12.																														
13.																														
14.																														

A G E N D A
=====

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
30 nov. - 5 dec.	Raadszitting Internat. Democr. Vrouwen Fed.	Warschau	IDVF
24-26 dec.	8e congres ANJV.	Amsterdam	ANJV
begin 1961	Bijeenk. Algemene Raad Féd. Internat. des Résistants.	?	FIR
18-19 feb.	9e congres OPSJ.	?	OPSJ
17-19 mrt.	3e Medische conf. Féd. Internat. des Résistants.	Luik	FIR
18-19 mrt.	Landelijk ANJV cultureel concours.	Arnhem	ANJV
maart	Eur. conf. 40-urige werkweek.	?	WVV
* maart	ANJV jeugdappèl voor het Noorden.	Groningen	ANJV
Pasen	Paastournooi scholieren.	Amsterdam	OPSJ
* 8 mei	Internat. Strijddag Studenten tegen het Duitse militarisme en imperialisme.		IUS
Pinksteren	Jeugdvredesmanifestatie.	Amsterdam	ANJV/OPSJ
21-28 juli	Ontwikkelings- en vakantie-kamp.	?	ANJV
* 20-30 juli	Wereldjeugdforum.	Moskou	Russ. jeugd-org.
juli of aug.	6e Internat. conf. partijhistorici.	?	Partij-instituten voor geschied.
1-5 sept.	2e conf. geschied. v.h. Verzet.	Warschau	FIR
1961	Bijeenk. Executief Comité Internat. Org. v. Journalisten.	Peking	IOJ
* 1961	5e Congres Wereldvakverbond.	Moskou	WVV
* 1962	8e Wereldjeugdfestival.	?	WFDJ/IUS
1962	5e Congres Internat. Org. van Journalisten.	?	IOJ

* nieuw c.q. aangevuld.